

Samenwerkingsverband
**Voortgezet
Onderwijs**
NOORD - LIMBURG

Datum	25 juni 2026
Agendapunt	Herziene TLV-criteria – 20260625 INGESTEMD DOOR OPR en VASTGESTELD DOOR BESTUUR
Bijlage	1. Toelichting op het proces 2. Herziene TLV-criteria SWV VO Noord-Limburg

De OPR heeft op 20260625 aan de herziene TLV-criteria VO instemming verleend. Deze zijn vastgesteld door het bestuur. De herziene criteria treden m.i.v. 01-08-2026 in werking.

Toelichting op het proces

De aanleiding voor het herzien van de TLV-criteria komt voort uit de wens om beter aan te sluiten bij de visie op inclusief en passend onderwijs, zoals beschreven in de ondersteuningsplannen (PO en VO) van SWV Noord Limburg. De oude criteria waren nog te sterk gericht op IQ en het vaststellen van een stoornis of handicap. Hierdoor boden zij onvoldoende handvatten om te besluiten op basis van de ondersteuningsbehoeften, de al ingezette interventies en het resultaat daarvan. Om die reden is, in samenwerking met (bovenschoolse) ondersteuningscoördinatoren en gedragswetenschappers van SWV Noord Limburg PO en VO, gewerkt aan meer inclusieve en handelingsgerichte criteria.

Aangezien landelijke richtlijnen ontbreken, is er gekeken naar de online beschikbare uitwerkingen van andere samenwerkingsverbanden. Deze landelijke voorbeelden laten zien dat het wel degelijk mogelijk is om procesgerichte criteria te formuleren die de praktijk ondersteunen. Op basis van dit deskresearch¹ zijn waardevolle lessen getrokken voor de herziening van de eigen TLV-criteria.

Daarnaast is er in drie gesprekken, door middel van een semigestructureerd interview, opgehaald waar criteria aan zouden moeten voldoen en op welke wijze ze niet leiden tot meer bureaucratie, maar tot een andere manier van kijken naar leerlingen. De herziene criteria zijn dan ook niet geformuleerd als een checklist of afvinklijst. In plaats daarvan biedt het een richtinggevend kader voor het deskundigenteam, dat op basis hiervan een onafhankelijk advies formuleert over de toekenning van toelaatbaarheidsverklaringen. Hiermee borgen we een kwalitatieve en transparante advisering, waarbij de dialoog over de ondersteuningsbehoefte van de leerling centraal blijft staan.

Uit alle gesprekken is geconstateerd dat de onderbouwing achter een TLV-aanvraag vaak onvoldoende wordt vastgelegd. Om een aanvraag te kunnen beoordelen, moet de basis op orde zijn. Hierbij wordt idealiter gebruik gemaakt van vier onderdelen:

- Een actueel OPP met minimaal twee geëvalueerde cycli. Hierin is een expliciete onderbouwing aanwezig van welke specifieke interventies zijn ingezet en wat het effect hiervan is geweest op de ontwikkeling van de leerling. Dit is wettelijke vereiste.²
- Documentatie van de kloof tussen de feitelijke ontwikkeling en de verwachte leerlijn (didactisch en/of sociaal-emotioneel).
- Een multidisciplinaire afweging door betrokken experts. Regulier onderwijs moet betrokken zijn bij instroom. Zoals de Collegiale consultatie VSO-PrO (VO) of het Ondersteuningsloket (PO).
- Een reflectie op de grenzen van de eigen basisondersteuning. Waarom is het huidige aanbod/context ontoereikend en welke stappen zijn nodig om dit in de toekomst wel te kunnen bieden? Bij een verlenging van de TLV dient de school te onderbouwen of en hoe een

¹ Samenwerkingsverbanden: SSPOH, Passend Onderwijs Almere, De Meerij PO en VO, Unita, Groningen VO

² [Toezicht op samenwerkingsverbanden – Onderwijsinspectie](#)

[art. 40 lid 3 WEC art. 8.8 lid 1 WVO 2020 art. 40 lid 3 WPO](#)

terugplaatsing naar een minder gespecialiseerde setting³ is overwogen, inclusief een concrete beschrijving van de voorwaarden (ondersteuningsbehoeften) die nodig zijn om deze stap naar regulier onderwijs succesvol te maken.

Naast een goede onderbouwing stimuleert deze werkwijze scholen tot een meer handelingsgerichte blik. Het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) is een instrument voor planmatig, handelingsgericht en evaluerend werken. Het biedt inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden, onderwijsbehoeften en te behalen doelen van de leerling. Het OPP ondersteunt het cyclisch proces van plannen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van de geboden ondersteuning, zodat het onderwijs optimaal aansluit bij de behoeften van de leerling. Daarnaast vormt het OPP een basis voor de afstemming tussen school, ouders, leerling en andere betrokkenen en ondersteunt het besluitvorming over een passend onderwijsaanbod. Door tijdig passende ondersteuning te bieden en de effecten daarvan systematisch te evalueren, draagt het OPP bij aan het zoveel mogelijk realiseren van onderwijs binnen een reguliere setting, waar dit in het belang van de leerling passend en haalbaar is. Plaatsing in het speciaal onderwijs is pas gerechtvaardigd als de leerling afhankelijk is van nabijheid en aanpassingen die de reguliere setting (nog) niet kan bieden.

Daarbij is de plaatsing in het gespecialiseerd onderwijs erop gericht de leerling de nodige vaardigheden aan te leren voor succesvolle doorstroom naar een minder gespecialiseerde onderwijssetting.

Deze werkwijze vormt de basis voor een gezamenlijke taal in het gesprek over ondersteuningsbehoeften. Het biedt een kader voor het duiden van de ondersteuningsbehoeften en waarborgt een consistente lijn tussen de hulpvraag van de leerling en de toegekende bekostiging. De Samenwerkingsverbanden PO en VO zijn het proces om te komen tot nieuwe criteria gezamenlijk gestart om te komen tot een meer uniforme werkwijze. Dit is onderdeel van een breder proces waarin de SWV's samen met scholen willen kijken hoe ondersteuning gefinancierd en georganiseerd kan worden, ook als een leerling niet voldoet aan de TLV criteria. Ook hierin trekken beide SWV's gezamenlijk op.

³ Dit omvat zowel de terugplaatsing naar het regulier onderwijs als naar een minder intensieve setting binnen het speciaal onderwijs (bijvoorbeeld van midden- naar laag-bekostiging)

Herziene TLV Criteria VO:

VSO - Laag

Doelgroep en functioneren

De leerling heeft primair behoefte aan een specialistische onderwijsomgeving die structureel extra ondersteuning biedt bij het leren/ontwikkelen, gedrag en/of fysiek/medisch gebied. De leerling laat een kwetsbare ontwikkeling zien, waarbij belemmeringen in de executieve functies, de sociaal-emotionele vaardigheden en (gedrags-)regulatie te zien zijn.

Kenmerkend voor deze doelgroep is dat de leerling kan functioneren binnen een kleine groep, of dat er een duidelijk perspectief is op de opbouw naar groepsfunctioneren.

Ondersteuningsbehoefte

De leerling ontwikkelt zich optimaal wanneer:

- Er sprake is van intensieve ondersteuning op het gebied van leren/ontwikkelen, gedrag en/of fysiek/medisch gebied.
- De leerstof wordt afgestemd op de individuele leerbehoeften van het kind.
- Er altijd een docent/begeleider in de ruimte beschikbaar is die de leerling ondersteunt en sturing geeft.
- De schoolomgeving overzicht biedt door kleinschaligheid in groepen, gebouw en het docententeam waarbij leerlingen en docenten elkaar kennen.
- De schoolomgeving sterk is ingericht op het reguleren van prikkels en herstel mogelijkheden biedt binnen de schooldag.
- De leeromgeving een hoge mate van voorspelbaarheid biedt en een hoge mate van structuur in tijd, ruimte en organisatie.
- De leerling een passende daginvulling krijgt, waarbij professionals continu afstemmen wat er op dat moment passend is voor de leerling.

VSO - Midden

Doelgroep en functioneren

De leerling is voor leren aangewezen op een specialistische onderwijssetting die integraal inspeelt op een intensieve ondersteuningsbehoefte. Kenmerkend voor deze doelgroep is dat de beperkingen in motorische en fysieke functies nadrukkelijk op de voorgrond staan, waardoor de zelfredzaamheid zeer gering is. De leerling heeft in het onderwijs substantiële ondersteuning nodig vanwege lichamelijke, neurologische of meervoudige beperkingen. Dit uit zich in een voortdurende afhankelijkheid van derden voor de dagelijkse levensverrichtingen (ADL) en medische zorg, wat een randvoorwaarde vormt voor de onderwijsdeelname en de brede ontwikkeling op sociaal-emotioneel en cognitief vlak.

Ondersteuningsbehoefte

De leerling ontwikkelt zich optimaal wanneer:

- Er sprake is van intensieve ondersteuning op het gebied van ten minste twee domeinen (leren/ontwikkelen, gedrag, fysiek en/of medisch), waarvan de ondersteuning tenminste gericht is op het fysiek/medische domein. Er zijn regelmatig individuele aanpassingen, specialistische voorzieningen, hulpmiddelen of extra personele inzet nodig.
- De leerling kan rekenen op ondersteuning afgestemd op de fysieke ondersteuningsbehoeften.
- De leeromgeving een hoge mate van voorspelbaarheid biedt.
- De leerstof wordt aangeboden met een aangepast tempo en niveau.
- De leerling op elk moment van de dag kan rekenen op intensieve begeleiding, individueel gericht of in een zeer kleine groep.
- Er sprake is van een intensieve samenwerking met een ondersteunende schil van therapeuten en medici binnen en buiten de school.
- Specialistische (technische) hulpmiddelen en materialen beschikbaar zijn en er structurele praktische begeleiding geboden wordt bij het gebruik hiervan en bij de algemene dagelijkse levensverrichtingen, afgestemd op de fysieke ondersteuningsbehoeften.
- De schoolomgeving beschikt over de noodzakelijke (para)medische ruimtes en expertise.

VSO - Hoog

Doelgroep en functioneren

De leerling heeft primair behoefte aan een setting voor zeer ernstig meervoudig beperkte leerlingen (EMB⁴). Er is sprake van een zeer ernstige verstandelijke beperking in combinatie met diepgaande fysieke belemmeringen en bijkomende stoornissen, waardoor de leerling op alle domeinen zeer geringe zelfredzaamheid toont. De ondersteuningsvraag is dermate intensief dat de noodzakelijke medische zorg en ADL-ondersteuning de beschikbare onderwijstijd en participatie voortdurend bepalen. Deze leerlingen zijn voor hun welbevinden en ontwikkeling geheel afhankelijk van een gespecialiseerde therapeutische en verzorgende onderwijsomgeving

Ondersteuningsbehoefte

De leerling ontwikkelt zich optimaal wanneer:

- De leerling structurele, zeer intensieve ondersteuning krijgt voor zowel onderwijs, veiligheid en (para)medische zorg.
- De leerinhouden worden afgestemd op de specifieke onderwijsbehoefte, bijvoorbeeld door het gebruik van sensopathisch materiaal.
- Er de hele dag een vertrouwde begeleider is die de leerling in de zeer intensieve ondersteuningsbehoefte voorziet.
- De omgeving optimaal voorspelbaar is en de leerling actief wordt ondersteund bij elke vorm van informatieverwerking.
- Continuïteit in de individuele benadering centraal staat, waarbij de begeleider de leerling helpt om tot participatie te komen.
- De leerling zich bevindt in een zeer kleinschalige setting met een hoog professional-kind ratio. Meerdere professionals onderwijs en zorg zijn betrokken, waarbij onderwijs primair is. Hierbij is de leerling in staat om zich te ontwikkelen binnen een kleine groep, zonder dat er een noodzaak is voor continue, volledige één-op-één begeleiding.
- De omgeving volledig toegankelijk is, en beschikt over specialistische faciliteiten.
- Onderwijs, zorg en begeleiding integraal samenwerken rondom de leerling en het systeem.

⁴ <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/speciaal-onderwijs/wet-en-regelgeving/bekostiging-emb>